

SERRA DE MARIOLA

SERRA DE MARIOLA

■ Introducció:

Aquesta mítica serra, paratge singular i de les de major tradició dintre del senderisme Valencià, extén els seus dominis per tres comarques diferents com són la Vall d'Albaida, el Comtat i l'Alcoià. Recentment ha estat declarada com a parc natural, més de la meitat del seu espai protegit pertany a la Vila Valldalbadina de Bocairent. Té una amplària d'uns 5 kms i una extensió total d'uns 30 kms i compta amb el Montcabrer (1389 m), el Comptador (1232 m) i l'Alt de Mariola (1158 m) com alçades més destacables. Nombrosos rius naixen en esta serra que tradicionalment ha sigut coneguda per l'abundància d'aigua i per les nombroses fonts que es troben per tot arreu; així el riu Vinalopó, Agres, Serpis i Clariano comencen ací la cursa que els portarà al Mar mediterrani. El tret més característic de la Serra Mariola és la diversitat i riquesa de les seues plantes aromàtiques que la fan coneguda a tot arreu; timó, romer, sajolida, malrubí, sàlvia..... es troben presents i són emprades per a usos medicinals i aromàtics. També destaquen la presència de carrasques, pinades i el bosc de teixos més meridional d'Europa.

Existeixen senders assenyalats que ens portaran fins els principals recursos patrimonials com són les nombroses neveres; testimonis de

Introducción:

Esta mítica sierra, paraje singular y de las de mayor tradición dentro del senderismo Valenciano, extiende sus dominios por tres comarcas diferentes como son la "Vall d'Albaida", "el Comtat" y "l'Alcoià". Recientemente ha sido declarada como parque natural y más de la mitad de su espacio protegido pertenece a la Villa Valldalbadina de Bocairent. Tiene una anchura de unos 5 kms y una extensión total de unos 30 kms y cuenta con el Montcabrer (1389 m), el Contador (1232 m) y el Alto de Mariola (1158 m) como cimas más destacables.

Numerosos ríos nacen en esta sierra que tradicionalmente ha sido conocida por la abundancia de agua y por las numerosas fuentes que posee, así los ríos Vinalopó, Agres, Serpis y Clariano comienzan aquí la carrera que los conducirá al Mar mediterráneo.

La nota más característica de la Sierra Mariola es la diversidad y riqueza de sus plantas aromáticas que la hacen conocida en todas partes; tomillo, romero, ajedrea, marrubio, salvia..... se encuentran presentes y son empleadas para usos medicinales y aromáticos. También destaca la presencia de carrascas, pinadas y el bosque de tejos más meridional de Europa. Existen senderos señalados que nos llevarán hasta los principales recursos patrimoniales que en ella

l'antic comerç de la neu tan extés en estes comarques però també a les ermites, les masies, ventisquers..... Vos recomanem la visita a les neveres més importants de la Mariola; Cava de l'habitació, Cava Arquejada o Gran, la Caveta del Buitre i per últim la Cava de Don. Miguel.

encontramos, como los numerosos Pozos de nieve; testigos del antiguo comercio de la nieve tan extendido en estas comarcas, pero también a las ermitas, las masías, ventisqueros.....

Os recomendamos la visita a las pozos de nieve más importantes de la Mariola; "Cava de l' habitació", "Cava Arquejada o Gran", "la Caveta del Buitre" y por último la "Cava de Don Miguel".

■ Pobles / Pueblos:

Bocairent és el poble que guarda una relació més estreta amb la Serra Mariola.

Bocairent es el pueblo que guarda una relación más estrecha con la Sierra Mariola.

Bocairent: és la població de la Vall d'Albaida situada a més altura sobre el nivell del mar, 660m, també compta amb un dels termes municipals més grans 97'34 km² i la població és d'uns 4600 bocairentins i bocairentines. Tif Ajuntament 96/ 235.00.14. Tif Tourist Info 96/ 290.50.62.

Es la población de la Vall d' Albaida situada a más altura sobre el nivel del mar, 660m, también cuenta con un de los términos municipales más grandes 97'34 km² y la población es de unos 4600 bocairentinos y bocairentinas. Tif Ayuntamiento 96/ 235.00.14. Tif Tourist Info 96/ 290.50.62.

MONUMENTS: Barri Medieval. Covetes dels Moros. Cava de Sant Blai. Ponts. Neveres. Fonts. Ermites, la del Sant Crist, Sant Antoni de Pàdua , Sant Antoni del Collao, Sant Jaume i Santa Bàrbara. Plaça de Bous tallada en la roca l'any 1843. Església de l'Assumpció.

Barrio Medieval. "Covetes dels Moros". "Cava de Sant Blai". Puentes. Neveras. Fuentes. Ermitas, la del Santo Cristo, Sant Antonio de Padua , San Antonio del Collao, San Jaime y Santa Bárbara. Plaza de Toros excavada en la roca el año 1843. Iglesia de la Asunción.

GR: Senders de gran recorregut

GR-7 " Venta Boquilla- Alcoi"

El sender de gran recorregut GR7, EUROPEU E4 té el seu inici al temple de Delfos al Peloponés (Grècia) i després de passar per Bulgària, Sèrbia, Croàcia, Eslovènia, Itàlia, França, Andorra i Catalunya, s'endinsa al País Valencià per Fredes, travessa el país per les zones muntanyoses d'interior més emblemàtiques i l'abandona pel terme del Pinós per anar a buscar Tarifa on acaba després d'haver recorregut més de 6000 km per tot l'arc mediterrani.

Una part d'este enorme sender travessa la comarca de la Vall d'Albaida, per esta raó vos fem una breu descripció al seu pas per la nostra vall i vos animem a fer el recorregut.

El sendero de gran recorrido GR7, EUROPEO E4 tiene su inicio en el templo de Delfos, en el Peloponeso (Grecia). Después de pasar por Bulgaria, Serbia, Croacia, Eslovenia, Italia, Francia, Andorra y Cataluña, se adentra en la Comunidad Valenciana por Fredes, atravesándola por las zonas montañosas de interior más emblemáticas y la abandona por el término de Pinoso, para ir en búsqueda de Tarifa donde finaliza después de haber recorrido más de 6000 km por todo el arco mediterráneo.

Una parte de este enorme sendero atraviesa la comarca de la Vall d'Albaida, por esta razón os hacemos una breve descripción del mismo, a su paso por nuestra comarca y os animamos a realizar el siguiente recorrido.

■ Descripció de l'itinerari:

El GR7, E4 creua el terme d'Ontinyent per la part occidental, s' introdueix pel camí del **Pia de la Balarna**; busca la casa del Port i davalla fins l' **Alianda** travessant la carretera de Fontanars dels Alforins- Ontinyent CV 660.

Descripción del itinerario:

El GR7, E4 cruza el término de Ontinyent por su parte occidental, introduciéndose por el camino del **Pia de la Balarna** en búsqueda de la casa del Port, posteriormente baja hasta l' **Alianda**, atravesando la carretera de Fontanars dels Alforins- Ontinyent CV 660.

Segueix baixant per l'**assagador del Pia** i travessa el barranc de la **Lloma Rasa** pel pont del mateix nom, un pont de ferro d'una vertiginosa altura sobre el fons del barranc que en este punt mostra una gran riquesa biològica.

En aribar a **can Tomás**, abandona el camí per baixar al **barranc de Morera** per davant d'esta casa. Després de remuntar el barranc, creua la carretera de Fontanars-Ontinyent per CV665 i passa per la font de Morera que té aigua abundant al llarg de tot l'any. Continua el seu traçat deixant a l'esquerra la casa de Morera. En passar el **corral de Martines** baixem al **barranc de la Vall Seca** per trobar la **font de la Teula i la Venta Vella**. Enfront d'esta casa, es veu un camí que s'enfila cap a la serra, travessant uns bancals de secà fins a connectar amb la **senda dels Enginyers** que s'endeuina per tota la vessant de l'Ombria.

Continúa descendiendo por l'**Assagador del Pia** y atraviesa el barranco de la **Loma Rasa** por el puente del mismo nombre, un puente de hierro de una vertiginosa altura sobre el fondo del barranco que en este punto muestra una enorme riqueza biológica.

A la altura de **can Tomás** abandona el camino para bajar al **barranco de Morera**. Después de remontar el barranco cruza la carretera de Fontanars-Ontinyent por la **Umbria** y llega a la **Fuente de Morera**, rica en agua abundante, a lo largo de todo el año. Continúa su trazado, dejando a la izquierda la casa de Morera y llega al **Corral de Martines** por donde descendemos al **Barranco de la Vall Seca**, para llegar a la **Fuente de la Teula y la Venta Vella**. Enfrente de esta casa se ve un camino que se dirige hacia la sierra y atraviesa unos bancales de secano hasta conectar con la **Senda dels Enginyers**. Ésta discurre por toda la vertiente de la **umbria**.

Paisatge alforiner

GR-7 " Venta Boquilla- Alcoi "

Tot seguint la senda dels Enginyers i a l'alçada del **barranc de Ballester**, el GR7, E4 abandona esta senda per buscar la **font de Ballester** i el camí que per la **casa de Ponce** arriba al terme municipal de Bocarent, a la recerca de la **Casa de l'Oliva** i després a la **Casa Bonavista**, gaudint de la panoràmica que ens ofereix la Serra de Mariola i la Valleta d'Agres- Alfafara. Una vegada travessada la carretera CV-81 i el **barranc del portell** entrem en territori que forma part de la **Serra de Mariola**, la qual ha sigut recentment declarada Parc Natural. Seguim avançant per a trobar-nos amb l'**ermita, la casa de Santa Bàrbara i la font del pla**. El camí és ara més bo, ja que avancem per una pista forestal, sense quasi pendents, entre pins i carrasques molt ben conservades, per arribar al **Càmping de les Fonts de Mariola** i una mica més endavant a la **font de Mariola**, avui habilitada com a àrea recreativa.

Després d'haver begut d'esta font emblemàtica, ens dirigim cap a l'últim tram del GR - 7 al seu pas per la comarca de la Vall d'Albaida, ja que després d'arribar al **Mas dels arbres**, el sender s'endinsa a la comarca de l'Alcoià i posteriorment del comtat, a la recerca d'un pic mític com és el **Montcabrer**.

Esta senda és ben interessant des del punt de vista paisatgístic, ja que des de la Solana i s'albiren les finques agrícoles conreades del centre de la vall. **Les fonts de la Rulla, Morera, la Teula, el Moro, Ballester i Mariola** totes brollen aigua al llarg de tot l'any.

A la altura del **Barranco de Ballester**, el GR7, E4 abandona la senda "dels enginyers", en busca de la **Fuente de Ballester** y el camino que por la **Casa de Ponce** llega al término municipal de Bocarent, a la **Casa de l'Oliva** y a la **Casa Bonavista**, teniendo como telón de fondo, la panoràmica que nos ofrece la Sierra de Mariola y la Valleta d'Agres- Alfafara.

Atravesada la carretera CV-81 y el **Barranco del Portell** entramos en territorio que forma parte de la **Sierra de Mariola**, la cual ha sido recientemente declarada Parque Natural. Seguimos avanzando para encontramos con la **ermita, la casa de Santa Bàrbara y la Fuente del Pla**. El camino ahora es mejor y se avanza por una pista forestal sin desniveles entre pinos y encinas muy bien conservados hasta llegar al **Càmping de les Fonts de Mariola** y un poco después, a la **Fuente de Mariola**, habilitada como àrea recreativa. Después de haber bebido de esta fuente emblemática nos dirigimos hacia el último tramo del GR -7, a su paso por la comarca de la Vall d'Albaida, ya que superada la **Masia dels arbres**, el sendero se adentra en la comarca del "Alcoià" y posteriormente del "Comtat", en busca de un pìco mítico como es el **Montcabrer**.

Esta senda es muy interesante des del punto de vista paisajístico, ya que des de la Solana y la Umbría se adivinan las fincas agrícolas del centro de la Vall d'Albaida y Las fuentes de la Rulla, Morera, la Teula, el Moro, Ballester i Mariola que emanan agua a lo largo de todo el año.

■ **Instal·lacions Recreatives Forestals / Instalaciones Recreativas Forestales:**■ **Zones d'acampada / Zonas de acampada:**

Font de Mariola (Bocarent).

■ **Àrees Recreatives / Áreas Recreativas:**

El pou clar, font de Gamellons i l'ermita de Sant Esteve (Ontinyent); font de Mariola (Bocarent).

■ **Oferta Allotjament / Oferta Alojamiento**

Bocarent: Hotel "L'Estació" (96/ 290.52.11). Casa Rural "L'Alboret" (96/ 290.53.18). Casa Rural "El Refugio" (676.470.060). Casa Rural "La cabaña" (676.470.061). Casa Rural "Els Terrers" (617.560.949). Casa Rural "La Calçada" (653.082.102). Casa Rural "Veles e Vents" (629.611.889). Casa Rural Bareta (962905235). Casa Rural "l'Altet de Mariola" (626.304.142). Càmping "Les Fonts de Mariola" (96/ 213.51.60). Granja-Escola "Mariola" (96/ 235.05.93). Alberg Rural "La Yuca" (96/ 290.53.18).

■ **Oferta Restauració / Oferta Restauración**

Bocarent: Restaurant "Ribernet" (96/ 290.53.23). Restaurant " El Cancell"(96/235 50 38). Restaurant -Bar "La Rotonda" (96/ 290.52.15). Restaurant "Gràcia" (96/ 235.04.08). Restaurant " Tortosa i Camps " (Camping Mariola 96/ 213 51 61) Bar-Restaurant "L'Aljub" (96/ 235.07.89). Bar-Restaurant "Casa Chimo" (96/ 235.02.08). Bar "Solbes" (96/ 235.01.08). Bar "Sur" (96/ 290.50.03). Bar "Sifó" (96/ 235.02.94). Bar "Crespo" (96/ 235.07.11). Bar " La Joventut " (96/ 235 08 62).

Pou del Pla de Ponce, en el Montcabrer al fons